

Εξώφυλλο

ISSN: 2944-9391

Η ΨΗΦΙΑΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΟΥ ΤΥΠΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ▪ ΚΥΡΙΑΚΗ 2 ΙΟΥΛΙΟΥ 2023 ▪ ΤΕΥΧΟΣ #259

ΔΗΜΟΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ, ΕΚΛΟΓΕΣ ΚΑΙ ΚΕΝΤΡΟΑΡΙΣΤΕΡΑ:

ΚΑΙ ΤΩΡΑ, ΤΙ;

Η ΒΔΟΜΑΔΑ ΠΟΥ ΠΕΡΑΣΕ, ΣΤΑ ΓΙΑΝΝΕΝΑ

Οι πιο διαβασμένες ειδήσεις στον Τύπο Ιωαννίνων,
τη βδομάδα που πέρασε

1 Έδρες Ιωαννίνων: Έξω Αμυράς, μέσα Έξαρχος

Η ΜΙΑ ΑΔΙΑΘΕΤΗ έδρα Επικρατείας, καθώς το ακροδεξιό μόρφωμα των «Σπαρτιατών» δεν κατέβασε ψηφοδέλτιο εκεί, περνάει στην βασική κατανομή και την παίρνει το ΚΚΕ στο νομό Ιωαννίνων, σύμφωνα με πηγές του κόμματος. Η υπόθεση ξεκίνησε με αίτημα της Πλεύσης Ελευθερίας, ότι θα έπρεπε αυτή να πάρει την μια αδιάθετη έδρα επικρατείας..

<https://typos-i.gr/article/e3w-amyras-mesa-e3arxos>

2 Εκδήλωση: Καινοτομία που αλλάζει ζωές, στα Γιάννενα

ΟΙ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ στο πλαίσιο της έκθεσης Plasmata II της Στέγης συνεχίζονται και αυτή την εβδομάδα. Την Πέμπτη 29 Ιουνίου, στις 19.00, υπάρχει μια από τις πιο ενδιαφέρουσες εκδηλώσεις στο πρόγραμμα.

<https://typos-i.gr/article/kainotomia-poy-allazei-zwes-sta-giannena>

3 Άλλη μια δημοσκόπηση για τον Δήμο Ιωαννιτών

ΑΛΛΗ ΜΙΑ δημοσκόπηση «τρέχει» για τον Δήμο Ιωαννιτών. Τη διενεργεί η GPO, οπότε είναι κανονική και όχι από κάποιο μη δημοσκοπικό φορέα, όπως άλλες που έχουν δει το φως της δημοσιότητας και έχουν ερμηνευτεί κατά το δοκούν..

<https://typos-i.gr/article/allh-mia-dhmoskopsh-gia-ton-dhmo-iwannitwn>

4 Η πολιτιστική ατζέντα της εβδομάδας

<https://typos-i.gr/article/giannena-h-politistikh-atzenta-ths-ebdomadas-27-ioyniου-3-ioyliου>

Αν σας **αρέσει** ο Τύπος Ιωαννίνων, μπορείτε να τον **στηρίξετε**

Ο Τύπος Ιωαννίνων typos-i.gr μπαίνει στα 7 χρόνια ζωής. Το καλοκαίρι του 2023 θα τα κλείσουμε.

Μέχρι σήμερα, οι εργαζόμενοι-ες του Τύπου έχουμε καταφέρει πράγματα που συνήθως χρειάζονται πολύ περισσότερο χρόνο για να γίνουν:

Εδώ μπορείτε να διαβάσετε τις ειδήσεις, γνωρίζοντας ότι θα βρείτε αναλυτικά, έγκυρα στοιχεία, χωρίς «φτηνά κόλπα», με σεβασμό στο αναγνωστικό κοινό, αλλά και σε όσους-ες είναι αποδέκτες της κριτικής.

Οι καιροί είναι δύσκολοι για όλους και όλες. Είναι και για εμάς.

Οι καιροί δεν είναι εύκολοι για ένα ανεξάρτητο μέσο ενημέρωσης, αυτοδιαχειριζόμενο, με κανονικές θέσεις εργασίας, από το οποίο ζούνε -ως μοναδική δουλειά- οι εργαζόμενοι-ες του.

Τι σας αφορούν αυτά; Μπορεί και τίποτα.

Αν όμως νιώθετε ότι σας αφορούν, υπάρχει η δυνατότητα να στηρίξετε τον Τύπο Ιωαννίνων.

Μπορείτε να διαλέξετε κάποια από τις συνδρομές που παρέχονται μέσω της πλατφόρμας Patreon.

Οι συνδρομητές-τριες, μέσω της πλατφόρμας, **έχουν**

πρόσβαση σε υλικό που δεν κυκλοφορεί στο site ή μπορούν να διαβάσουν πρώτα, πχ το Εξώφυλλο, εκεί, πριν αυτό κυκλοφορήσει.

Επίσης, **συμμετέχουν αυτόματα σε κληρώσεις για εισιτήρια θεαμάτων** στην πόλη των Ιωαννίνων.

Κάθε **καινούργια συνδρομή, συνοδεύεται από ένα αντίτυπο του βιβλίου «Οι αποστάτες, τα ρέντζελα και οι δήμαρχοι».**

Αν το αποφασίσετε, η διαδικασία είναι απλή: Ακολουθείτε τον σύνδεσμο: https://www.patreon.com/TyposI?fan_landing=true

- Φτιάχνετε έναν λογαριασμό (με τον κλασικό τρόπο, mail-κωδικός)
- Διαλέγετε τη συνδρομή
- Πληρώνετε με κάρτα ή paypal

Κατόπιν, μπορείτε να παρακολουθείτε τη συνδρομή σας (και το αποκλειστικό υλικό, τις προσφορές κ.λπ.), είτε από το λογαριασμό σας στο patreon, είτε από την εφαρμογή του patreon, για κινητά.

Εκτός του patreon, ένας ακόμα τρόπος ενίσχυσης είναι το paypal

Εδώ, μπορείτε να καταθέσετε κάποιο ποσό: [paypal.me/sxhna](https://www.paypal.com/txhna)

Ακόμα όμως και δεν κάνετε τίποτα από όλα αυτά, και πάλι ευχαριστούμε για όλα.

ΣΥΝΑΥΛΙΕΣ

3 ΙΟΥΛΙΟΥ

Musica Ficta στο Αρχαιολογικό Μουσείο Ιωαννίνων

ΕΡΓΑ ΜΠΑΡΟΚ μουσικής παρουσιάζει το σχήμα Musica Ficta τη Δευτέρα 3 Ιουλίου, στις 21:00, στον αύλειο χώρο του Αρχαιολογικού Μουσείου Ιωαννίνων.

Συμμετέχουν: Βιολιά: Βάσω Αρλέτου, Γεώργιος Χλίτσιος, Ευριπίδης Παππάς, Σπύρος Ζαπαντής, Μιχάλης Τασούλας. Βιόλες: Μαριάνθη Καψάλη, Ναταλία Γκαρανάτση. Κοντραμπάσο: Απόστολος Παπαπέτρος. Πιάνο: Ειρήνη Ζάγκλη. Φαγκότο: Μαρίνα Δημητριάδου. Κλαρινέτα: Απόστολος Δημητρίου, Άγγελος Αντώνογλου.

Την εκδήλωση διοργανώνει το Πνευματικό Κέντρο του Δήμου Ιωαννιτών σε συνεργασία με την Εφορεία Αρχαιοτήτων Ιωαννίνων. Είσοδος ελεύθερη.

7 ΙΟΥΛΙΟΥ

ΦΩΝΟΠΤΙΚΟΝ από το Movement Radio

ΤΟ MOVEMENT Radio, στο πλαίσιο της έκθεσης της Στέγης του Ιδρύματος Ωνάση, Πλάσματα II, συνεχίζει να διοργανώνει την Παρασκευή 7 Ιουλίου, με ελεύθερη είσοδο, ένα live που έχει ως εξής: 20:00 - 20:50 | Stelios Lalousis (Electronica, Pop, Vocal) Live

21:00 - 22:00 | LOU (Electronic, Pop, Experimental, Vocal) Live

22:00 - 23:30 | FONOΠΤΙΚΟΝ (Synthwave, Electronic, Techno) Live

Το live θα γίνει στο πάρκο απέναντι από τον πολιτιστικό πολυχώρο «Δημ. Χατζής», στα παλιά σφαγεία.

7 ΙΟΥΛΙΟΥ

Συναυλία των Deans

ΑΦΙΕΡΩΜΑ των Deans στο ιστορικό άλμπουμ των Pink Floyd «The dark side of the moon» διοργανώνει το Πνευματικό Κέντρο του Δήμου Ιωαννιτών την Παρασκευή 7 Ιουλίου, στις 21:00, στον αύλειο χώρο του Μουσείου Αργυροτεχνίας.

Συμμετέχουν: Στέφανος Χατζτάβαλος, vocals, Θοδωρής Τσουμάνης, guitar, Αλέξανδρος Νάστος, keyboards, Ανδρέας Ραβάνογλου, drums, Παναγιώτης Τέλλης, sax, nei, key's, Βαγγέλης Μπουλουχτσής, bass, Κωνσταντίνα Γοργόλη, φωνητικά, Κωνσταντίνα Νάστου, φωνητικά, Ελένη Τραγουδάρα, φωνητικά. Video projections και slide shows η Μαρία Κατσούρα.

Είσοδος ελεύθερη.

ΘΕΑΤΡΟ

7-8 ΙΟΥΛΙΟΥ

«Οιδίπους Τύραννος»

Η ΟΜΑΔΑ Ενηλίκων της «Θεατρικής Συμπαιγνίας» παρουσιάζει το έργο «Οιδίπους Τύραννος» του Σοφοκλή και το ερχόμενο σαββατοκύριακο, στις 19:30, στον αίθριο χώρο της Θεατρικής Συμπαιγνίας (στο ΚΕΠΑΒΙ). Σκηνοθεσία & διδασκαλία: Βασίλης Σιάφης, Παίζουν (με αλφαβητική σειρά): Έρη Γκαρτζονίκα, Χρήστος Δημητρίου, Ελευθερία Δρυμωνίτη, Σάντρα Νάκου, Αλίκη Παδιώτη, Ελευθερία Πανταζή, Αναστασία Σακουφάκη, Θέμις Φούλια, Παναγιώτης Χαρατσάρης. Στον χορό συμμετέχει η ομάδα των ηθοποιών.

Τιμή εισιτηρίου: 7€, τηλεφωνα κρατήσεων: 26513-12830 & 6944503266. Προπώληση εισιτηρίων: καφέ-μπαρ Σκάλα, βιβλιοπωλεία Αναγνώστης, viva.gr.

10 ΙΟΥΛΙΟΥ

«Ηλέκτρα»

Η ΕΤΑΙΡΙΑ τέχνης Ars Aeterna σε συνεργασία με το Θέατρο του Νέου Κόσμου, ανεβάζει την τραγωδία του Σοφοκλή «Ηλέκτρα» σε σκηνοθεσία Λίλλυς Μελεμέ. Πρωταγωνιστούν η Λένα Παπαληγούρα, η Ελισάβετ Μουτάφη, ο Στρατής Χατζησαματίου και ο Ιωάννης Παπαζήσης. Η «Ηλέκτρα» έρχεται στις 10 Ιουλίου, στις 21:30, στο υπαίθριο θέατρο της ΕΗΜ. Οι τιμές των εισιτηρίων είναι: 20 ευρώ και 17 ευρώ το μειωμένο (viva.gr).

Τα Γιάννενα μπροστά στις αυτοδιοικητικές εκλογές

[ΤΟΥ ΓΙΩΡΓΟΥ ΤΣΑΝΤΙΚΟΥ]

Η οργανωτική, εκλογική και πολιτική συντριβή της κεντροαριστεράς (ήρθε ως ένας συνδυασμός αποτελεσμάτων: της στοχευμένης, μεθοδικής και ανελέητης ταύτισης με ό,τι θεωρείται κακό στην Ελλάδα, πρακτική που συντονίστηκε άριστα και χρηματοδοτήθηκε πλουσιοπάροχα. Δεν έφτασε μόνο αυτή όμως. Ο ΣΥΡΙΖΑ, ως ηγεμονεύον κόμμα στο χώρο, απέτυχε σε όλα: στρατηγική, στόχευση, πολιτική πρόταση, επικοινωνιακή τακτική και έτσι μεγέθυσε την ήττα.

Κανένας πολιτικός σχηματισμός δεν μπορεί να προγραμματίζει ο,τιδήποτε, δεν μπορεί να χαράσσει στρατηγική και να εφαρμόζει τακτική, χωρίς να έχει οργανωτική βάση.

Και επειδή οι διαδοχικές κυβερνήσεις ΠΑΣΟΚ, ΣΥΡΙΖΑ, ΝΔ περιόρισαν, έως και ποινικοποίησαν τον συνδικαλισμό, ο παράγοντας του μαζικού εργασιακού χώρου ως κύτταρο πολιτικοποίησης έχει αποδυναμωθεί τρομερά, με οδυνηρές επιπτώσεις για την εργατική τάξη.

Η ΝΔ προσπαθεί να αποσυνδεθεί εντελώς από τη συνδικαλιστική της βάση, η πολιτική της στόχευση είναι αλλού πλέον. ΣΥΡΙΖΑ και ΠΑΣΟΚ όμως δεν έχουν τέτοιες πολυτέλειες.

Η μαζικότητα έχει μεταφερθεί στην αυτοδιοίκηση. Σε κάθε εκλογές συγκεντρώνονται εκατοντάδες υποψήφιοι-ες στις λίστες και συνδέονται άμεσα με το τοπικό γίγνεσθαι.

Αντί λοιπόν ο ΣΥΡΙΖΑ να συνδεθεί με αυτή τη «βασική» πολιτικοποίηση, αποφάσισε να στηρίξει προκαταβολικά τον κ. Παχατουρίδη στο Περιστερί, ο οποίος μάλλον δεν ψήφισε ΣΥΡΙΖΑ στις βουλευτικές, ούτε καν συμβούλεψε ψηφοφόρους να το κάνουν.

Στα Γιάννενα αντίστοιχα, στις προηγούμενες εκλογές ο ΣΥΡΙΖΑ «έκαψε» το ίδιο του το ψηφοδέλτιο και, με προεξάρχοντα κορυφαία στελέχη του που έβαλαν πιο μπροστά από την πολιτική στρατηγική, τις προσωπικές τους βλέψεις και κριτήρια, στήριξαν τη δημοτική αρχή, που επίσης δεν ψήφισε ποτέ και πουθενά ΣΥΡΙΖΑ.

Αντίθετα, ήταν στο ευρύτερο στρατόπεδο των σκληρών πολεμίων του.

Η εντελώς ετερόκλητη δημοτική αρχή που προέκυψε, κυμαινόταν από την κεντροαριστερά μέχρι την υπερσυντηρητική

Τώρα, το 2023, το ερώτημα είναι διαφορετικό και ξεπερνάει τον ΣΥΡΙΖΑ ή και το ΠΑΣΟΚ, που συνεχίζει να έχει ριζώματα χρόνων στην αυτοδιοίκηση των Ιωαννίνων.

Τώρα, ενόψει εκλογών Οκτωβρίου, το ερώτημα είναι η πολιτική επιβίωση του συγκεκριμένου χώρου.

δεξιά. Και ο ΣΥΡΙΖΑ ανεπίσημα, πόνταρε εκεί.

Τα αποτελέσματα φάνηκαν σε τρεις διαδοχικές εκλογικές αναμετρήσεις: τρομερές αναντιστοιχίες αποτελεσμάτων βουλευτικών-αυτοδιοικητικών εκλογών, περιθωριοποίηση στελεχών και τελικά, ήττα παντού.

Τώρα, το 2023, το ερώτημα είναι διαφορετικό και ξεπερνάει τον ΣΥΡΙΖΑ ή και το ΠΑΣΟΚ, που συνεχίζει να έχει ριζώματα χρόνων στην αυτοδιοίκηση των Ιωαννίνων. Τώρα, ενόψει εκλογών Οκτωβρίου, το ερώτημα είναι η πολιτική επιβίωση του συγκεκριμένου χώρου.

Αν ο Κυριάκος Μητσοτάκης αποφασίσει ότι θέλει και 10 μεγάλους Δήμους της χώρας, εκτός από τη Βουλή και τις 13 Περιφέρειες και η ΝΔ παρέμβει ορατά και οργανωμένα στις δημοτικές εκλογές, όχι μιμούμενο την τακτική του ΣΥΡΙΖΑ στις προηγούμενες και στηρίζοντας πρακτικά τη δημοτική αρχή, τότε τα πράγματα θα

μπλέξουν πάρα πολύ.

Τον Οκτώβριο θα πρέπει στα σοβαρά οι παρατάξεις του οριοθετούμενου ως «κεντροαριστερού» χώρου, με όλους τους σχετικούς επιθετικούς προσδιορισμούς, να αλλάξουν τακτική.

Αν συνεχιστούν οι προσωπικές στρατηγικές, οι καμαρίλες και το παιχνίδι των προσωπικών και ευρύτερων προτιμήσεων που δεν απηχούν σε πραγματικές πολιτικές διαφορές, τότε είναι σχεδόν βέβαιο ότι το αποτέλεσμα θα είναι οδυνηρό μακροπρόθεσμα, για τον συγκεκριμένο πολιτικό χώρο. Επίσης, θα έχει και ονοματεπώνυμο. Τα πράγματα είναι εξαιρετικά απλά: ή προγραμματική ενότητα και κοινή κάθοδος ή προγραμματική και εκλογική ήττα που θα ξεπερνάει τα όρια του Δήμου.

Όπως το έχει καταφέρει επανειλημμένα άλλωστε στα Γιάννενα, ο συγκεκριμένος χώρος.

Ή και το έχει αποτύχει επιτυχημένα, επίσης.

ΚΑΘΡΙΝ ΧΕΠΜΠΟΡΝ

Η κορυφαία σταρ με τα τέσσερα Όσκαρ

Σύμβολο του αμερικάνικου σινεμά και της γυναικείας χειραφέτησης, σταρ απ' αυτές που μάλλον δύσκολα θα ξαναβγεί, κάτοχος του άπιαστου ρεκόρ των τεσσάρων Όσκαρ, ακραία αντισυμβατική για την εποχή της και το βασικότερο ένα πραγματικό θηρίο της υποκριτικής. Ο λόγος φυσικά για την Κάθριν Χέπμπορν, που απέδειξε ότι η γυναικεία θέληση, η ανυποχώρητη στάση ζωής, η συγκρουσιακή συμπεριφορά της, μπορεί να οδηγήσουν στην κορυφή. Κάτι που αποδέχθηκε το 1999 και το Αμερικανικό Ινστιτούτο Κινηματογράφου, αξιολογώντας την πρώτη στη λίστα με τις καλύτερες ηθοποιούς όλων των εποχών. Η Χέπμπορν πήγε κόντρα σε όλα τα στερεότυπα της αμερικάνικης κινηματογραφικής βιομηχανίας, έκανε πάντα του κεφαλιού της, βρέθηκε μέσα σε κυκλώνες, έπεσε στα υπογεία της δημοφιλίας και βρήκε δύναμη για να σκαρφαλώσει και πάλι στην κορυφή, να ανέβει στο βάθρο ενός κινηματογραφικού θρύλου. Συμπληρώνοντας 20 χρόνια από τον θάνατό της (29 Ιουνίου 2003), είναι ευκαιρία να θυμηθούμε τις σημαντικότερες στιγμές της 63χρονης πορείας της στον κινηματογράφο, τον ατίθασο χαρακτήρα της, τις μυθιστορηματικές περιπέτειες της ζωής της, που την κατέστησαν έναν ανυπέρβλητο θρύλο του θεάματος και ταυτόχρονα μία χαλύβδινη γυναικεία προσωπικότητα.

Η Χέμπμπορν θα πάει στο κολέγιο του Bryn Mawr, απ' το οποίο αποβλήθηκε για τον ατίθασο χαρακτήρα της, ενώ έκανε και άλλα ανεπίτρεπτα για τις γυναίκες τής εποχής, όπως να κολυμπά γυμνή τις νύχτες στο σιντριβάνι του κολεγίου. Τελικά, θα λάβει το πτυχίο Ιστορίας και Φιλοσοφίας το 1928, αν και από νωρίς της είχε μπει το μικρόβιο της υποκριτικής. Έτσι την ίδια χρονιά θα κάνει το ντεμπούτο της στο Μπρόντγουεϊ, με ένα μικρό ρόλο. Τον ίδιο χρόνο, η Χέμπμπορν θα κάνει και τον πρώτο και μοναδικό γάμο στη ζωή της, με τον κοσμικό και πλούσιο επιχειρηματία Λάντλοου Όγκεν Σμιθ, τον οποίο είχε γνωρίσει στο κολέγιο. Ένας γάμος, που έδειξε από την αρχή ότι δεν θα πάει μακριά, καθώς αποξενώθηκαν γρήγορα. Παρά ταύτα, ο Σμιθ θα στηρίξει οικονομικά και ηθικά τις προσπάθειες της Χέμπμπορν στην ηθοποιία, κάτι που αναγνώρισε και η ίδια, ακόμη και μετά τον χωρισμό τους το 1934.

ΑΣΥΜΒΙΒΑΣΤΗ

Στα πρώτα της θεατρικά βήματα, δεν θα συμβιβαστεί με οτιδήποτε, δεν θα σκύψει το κεφάλι. Θα συγκρουστεί και θα εγκαταλείψει τέσσερις παραστάσεις, μέχρι να βρει τον ρόλο που της ταίριαζε γάντι, αυτόν της βασίλισσας των Αμαζόνων, στο έργο «The Warrior's Husband», όπου η στολή της αναδεικνυε τη λεπτή αθλητική κορμοστασιά της, κάτι που εντόπισε ο ατζέντης του Χόλιγουντ Λέλαντ Χάουαρντ -και παραλίγο δεύτερος σύζυγός της- ο οποίος τη συνέστησε στην πανίσχυρη τότε RKO.

Από την πρώτη της κιόλας ταινία, στις αρχές της δεκαετίας του '30, η Χέμπμπορν έδειξε ότι διέθετε αυτή τη θεϊκή χάρη, να μαγνητίζει την κάμερα, να λούζει με το δικό της φως την οθόνη. Ψηλή, αδύνατη, με έντονα ζυγωματικά, αστραφτερά μάτια, μεγάλο στόμα, ξεπρόβαλε στη μεγάλη οθόνη σαν «μια πνοή φρέσκου αέρα». Παίζοντας δίπλα στον Τζον Μπάριμφορ στο φιλμ «Η Τραγωδία Ενός Πατέρα», θα δείξει εμφαντικά τα μοναδικά χαρακτηριστικά της, ένας συνδυασμός κομψότητας, εσωτερικής δύναμης και ταλέντου. Τα γυρίσματα θα τη βάλουν για τα καλά στον κόσμο του Χόλιγουντ, καθώς θα δεχθεί τις σεξουαλικές παρενοχλήσεις του Μπάριμφορ.

ΤΟ ΞΗΜΕΡΩΜΑ ΤΗΣ ΔΟΞΑΣ

Το 1933 και στην τρίτη της μόλις ταινία, «Το Ξημέρωμα της Δόξας», δίπλα στον Ντάγκλας Φέρμπανκς Τζούνιορ, θα κερδίσει το πρώτο της Όσκαρ. Ένα απίστευτο ξεκίνημα που θα συνοδευτεί και με άλλες τεράστιες επιτυχίες της εποχής. Οι επιτυχίες θα την αφήσουν ανεπιδραστη και θα

Θριαμβευτική επιστροφή και Όσκαρ

ΜΙΑ ΘΡΙΑΜΒΕΥΤΙΚΗ επιστροφή στο Χόλιγουντ, που θα την φέρει στην αγκαλιά του ψυχικά διαταραγμένου δισεκατομμυριούχου Χάουαρντ Χιουζ, τις τρέλες του οποίου δεν θα αντέξει και θα τον εγκαταλείψει, για να προσγειωθεί με ασφάλεια στην ατσάλινη προσωπικότητα και τη ζεστή καρδιά του Σπένσερ Τρέισι. Τον μεγάλο έρωτα της ζωής της, τον άντρα, που θα τη μεταμορφώσει από ένα αγρίμι σε μια ολοκληρωμένη γυναίκα. Μαζί θα ζήσουν στην «παρανομία» μέχρι το τέλος του Τρέισι, καθώς ο κορυφαίος πρωταγωνιστής, ήταν παντρεμένος και ως καθολικός δεν θέλησε ποτέ να πάρει διαζύγιο. Η Χέμπμπορν, πάντα αντισυμβατική δεν ζήτησε ποτέ τίποτα παραπάνω από αυτόν, ενώ πάσχιζε να του κόψει το ποτό, τη μεγάλη αδυναμία του που θα τον ταλαιπωρήσει μέχρι τέλους. Μαζί θα φτιάξουν κι ένα αξιωματικό κινηματογραφικό ζευγάρι -απ' τα πιο αγαπημένα του κοινού-, παίζοντας σε εννέα ταινίες, οι περισσότερες σήμερα κλασικές. Μία απ' αυτές θα είναι και το αριστουργηματικό «Μάντεψε Ποιος θα Έρθει το Βράδυ» του Στάνλεϊ Κρέιμερ, με το οποίο θα κερδίσει το δεύτερο Όσκαρ η Χέμπμπορν. Μάλιστα, τον επόμενο χρόνο, το 1968 θα κερδίσει και το τρίτο της χρυσό αγαλματίδιο στο ιστορικό δράμα

«Λιοντάρι το Χειμώνα», έχοντας δίπλα της τον Πίτερ Ο'Τουλ. Το 1989 θα κερδίσει και το τέταρτο και τελευταίο Όσκαρ στη δραματική «Γαλάζια Λίμνη», δίπλα στον Χένρι Φόντα και την κόρη του Τζέιν.

Η Κάθριν Χέμπμπορν, στις επτά δεκαετίες της κινηματογραφικής της πορείας θα σημαδέψει με τις ερμηνείες της τον παγκόσμιο κινηματογράφο, παίζοντας τα πάντα -μέχρι και γουέστερν δίπλα στον Τζον Γουέιν- υπό την καθοδήγηση σπουδαίων σκηνοθετών και δίπλα σε όλους τους σταρ της εποχής της. Πολλές φορές υποσκιάζοντάς τους, με την υψηλή της υποκριτική ικανότητα, το απαρράμιλλο στυλ, τον αντικομφορμιστικό χαρακτήρα της. Η Κάθριν Χέμπμπορν, των τεσσάρων Όσκαρ, που δεν πήγε ποτέ να παραλάβει και είχε παρατημένα σε ένα ντουλάπι στην κουζίνα της, των 12 υποψηφιοτήτων και άλλων δεκάδων βραβεύσεων, του Σπένσερ Τρέισι, του αγώνα για τη γυναικεία χειραφέτηση, της μάχης ενάντια στην υπερσυντηρητική Αμερική, θα αφήσει το 2003 τον μάταιο τούτο κόσμο σε ηλικία 97 ετών, έχοντας ζήσει τρεις ζωές και με την πίστη ότι «όταν τηρείς όλους τους κανόνες, κάνεις όλη την πλάκα...»

συνεχίσει να έχει τις δικές της πεποιθήσεις, παραμένοντας μια μαχητική φεμινίστρια, μία αγωνίστρια κόντρα στο υπερσυντηρητικό Χόλιγουντ. Μια σταρ, που φορούσε παντελόνια, αντρικά κοστούμια, κάπνιζε και έλεγε άφοβα τη γνώμη της για όλα. Χαρακτηριστικά που θα αναδείξει και στις ταινίες της, είτε στο «Σίλβια Σκάρλετ», είτε στη «Μαρία Στιούαρτ», στο έξοχο βιογραφικό δράμα του Τζον Φορντ. Η Χέμπμπορν, μπροστά από την εποχή της, αλλά και με τις ταινίες της, που δεν άρεσαν τόσο στην κριτική και στο ευρύτερο

κοινό, θα φτάσει να χάσει το συμβόλαιό της με το στούντιο της RKO, ακόμη και μετά από την κλασική πνευματώδη κωμωδία του Χάουαρντ Χοκς «Η Γυναίκα και η Λεοπάρδαλη», μία ταινία πολύ προχωρημένη για την εποχή της, που πήγε τότε άπατη, ενώ στη συνέχεια επανεκτιμήθηκε και σωστά θεωρείται από τις εμβληματικές σκρούμπολ κωμωδίες της χρυσής εποχής του Χόλιγουντ. Θα χαρακτηριστεί «δηλητήριο του Box office»

Αν και βρέθηκε κοντά στα σκοτάδια της αποτυχίας, η Χέμπμπορν, ως σωστή αγω-

νίστρια, δεν πτοήθηκε, δεν συμβιβάστηκε και έκανε το αντίθετο με ό,τι θα έκανε μία σταρ της εποχής. Γύρισε πίσω στο Μπρόντγουεϊ και έσπασε τα ταμεία με την παράσταση «The Philadelphia Story». Μια ρομαντική κομεντί, που συνδυάζει την πνευματώδη κωμωδία με τη σάτιρα και που θα μεταφέρει το 1940 στη μεγάλη οθόνη ως «Κοινωνικά Σκάνδαλα» ο αγαπημένος της σκηνοθέτης Τζορτζ Κιούκορ, τοποθετώντας δίπλα της τους Κάρι Γκραντ και Τζέιμς Στιούαρτ.

ΑΠΕ - ΜΠΕ

ΕΝΑ ΒΙΒΛΙΟ ΤΗ ΒΔΟΜΑΔΑ

Ο «Ροβινσόνας Κρούσος» σε νέα έκδοση και μετάφραση

**ΡΟΒΙΝΣΟΝΑΣ
ΚΡΟΥΣΟΣ**
ΝΤΑΝΙΕΛ ΝΤΑΦΟΕ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ
ΓΙΩΡΓΟΣ ΜΠΑΡΟΥΞΗΣ
ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ

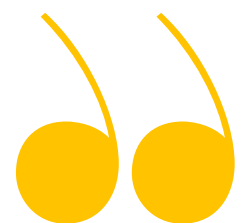
Ο «Ροβινσόνας Κρούσος» έχει αναθρέψει, εδώ και τρεις αιώνες, γενεές επί γενεών αναγνωστών πάσης ηλικίας, τάξης και καταγωγής: έχει γνωρίσει άπειρες διασκευές, έχει δημιουργήσει ένα ολόκληρο λογοτεχνικό είδος, αυτό που ονομάζουμε «Ροβινσονιάδα», έχει εξάψει τη φαντασία μικρών και μεγάλων σε ολόκληρη την υδρόγειο και τώρα τον έχουμε ξανά στα ελληνικά, σε μετάφραση Γιώργου Μπαρουξή, από το Μεταίχμιο. Δημοσιευμένος το 1719 από τον Ντάνιελ Ντεφόε, που γεννήθηκε το 1660 και πέθανε το 1695 (το όνομα του συγγραφέα σύμφωνα με την πατροπαράδοτη ελληνική απόδοση), ο «Ροβινσόνας Κρούσος» είναι η πλασματική αυτοβιογραφία ενός ναυτικού που ναυαγεί στις εκβολές του Ορενόκου, στη Λατινική Αμερική, ταξιδεύοντας από τη Βραζιλία, όπου έχει μια μεγάλη φυτεία, προς την Αφρική, όπου σκοπεύει να αγοράσει σκλάβους. Και τότε, ναυαγώντας, θα μείνει για 28 χρόνια σε ένα έρημο νησί. Ο Ντεφόε δεν έκανε, βεβαίως, κάτι χωρίς προηγούμενο. Βασισμένος σε ναυτικές αφηγήσεις του 16ου και του 17ου αιώνα, και κυρίως στον Αλεξάντερ Σέλκιρκ και στην ιστορία της τετράχρονης παραμονή ενός Σκοτσέζου ναύτη στα νησιά του Χουάν Φερνάντες, κατάφερε, παρόλα αυτά να αιφνιδιάσει την εποχή του με τον «Ροβινσόνα» και να εμπνεύσει εν συνεχεία συγγραφείς των πιο διαφορετικών περιόδων και εθνών: από τον Γουίλκι Κόλινς, τον Τζ. Μ. Κουτσί και τον Μισέλ Τουρνιέ μέχρι την Ελίζαμπεθ Μπίσοπ, τον Ουίλιαμ Μπάλαρντ, τον Φώτη Κόντογλου, όπως και πολλούς σύγχρονους Έλληνες πεζογράφους.

Ο Ροβινσόνας είναι η αποθέωση της αντοχής, της ικανότητας επιβίωσης και της επινοτικότητας. Στο νησί του χτίζει κάστρα και κατοικίες, φτιάχνει βάρκες, καλλιεργεί εδάφη και σωρεύει προϊόντα, σαν ένας έμπορος χωρίς αγορά, αλλά με όλο το πνεύμα της συγκέντρωσης πλούτου και απόκτησης και επαύξησης της ιδιοκτησίας. Οι κριτικοί έχουν μεμφθεί τον Ντεφόε για αναπαραγωγή της λογικής της αγγλικής αποικιοκρατίας και της ελεύθερης αγοράς, αλλά ο Ρουσό ανακάλυψε στον «Ροβινσόνα Κρούσο» τις αρετές του πρωτόγονου βίου και της απόσυρσης από την κοινωνία. Κι είναι αλήθεια πως ο ήρωας διακρύπτει κάθε τόσο την αγάπη για τη μοναξιά του, επικαλούμενος

συνεχώς τον Θεό και τη Θεία Πρόνοια, που όχι μόνο δεν τον τιμώρησαν για τον παλαιότερο τυχοδιωκτισμό του, αλλά και του χάρισαν μια διάσωση με πλούσια ελέη. Κι αν ο Ροβινσόνας αντιμετωπίζει σαν λευκός επικυρίαρχος τον Παρασκευά, τον ιθαγενή που σώζει κάποια στιγμή στο νησί από τα ανθρωποφάγα νύχια των ομοφύλων του, δυσκολεύεται παρόλα αυτά να κατηγορήσει τους «αγρίους» για τον κανιβαλισμό τους αφού έτσι το θέλει η κουλτούρα τους. Κι έτσι συνυπάρχει με ανιμιστές, προτεστάντες και καθολικούς, με όσους καταφάνουν στον τόπο του, κατηγορώντας τους Ισπανούς κατακτητές για όσα διέπραξαν εις βάρος των φυλών της Λατινικής Αμερικής. Ακόμα και η ένσταση για αψυχολόγητη αντοχή της νησιωτικής μοναξιάς που έχει διατυπωθεί για τον Ροβινσόνα, σκοντάφτει κάπου μέσα στο κείμενο λόγω της τεράστιας προσπάθειας του πρωταγωνιστή να πιαστεί από τα μαλλιά του και να εξοικειωθεί με όλες τις αντιξοότητες της φύσης. Βεβαίως, ο «Ροβινσόνας Κρούσος» δεν παύει να υμνεί τις οικονομικές και τις τεχνικές δεξιότητες του ανθρώπου, να δίνει αίσιο τέλος στην ιστορία του με την αποκατάσταση των πάντων (ακόμα και τα χρήματα που βρήκε ο ήρωας στο δικό του και σε άλλα ναυάγια αποδεικνύονται άκρως χρήσιμα τώρα) και να επαινεί τη δύναμη της τεχνολογίας και της τεχνογνωσίας του δυτικού πολιτισμού. Ας μην ξεχνάμε, ωστόσο, πως μιλάμε για τον 17ο αιώνα (θυμόμαστε με πόση άνεση πηγαίνει ο Ροβινσόνας να αγοράσει σκλάβους) και για την αυγή του ρεαλισμού, ικανού να εικονογραφήσει με δυνατά χρώματα μια περιπέτεια που αγγίζει τα όρια της μαγείας και του θαύματος (αν και πρόκειται πάντοτε για ανθρώπινο θαύμα), ξεδιπλώνοντας εκ παραλλήλου νοητούς χάρτες για τόπους και θάλασσες της Γης που παραμένουν εν πολλοίς στον καιρό τους αχαρτογράφητες και άγνωστες. Κι ας λάβουμε επιπλέον υπόψη όχι τους επίπεδους χαρακτήρες (όλοι υποταγμένοι στην ανώτερη ευφυΐα του Ροβινσόνα) όσο τη λατρεία για τη φύση και για τα ζώα, που όταν δεν πεθαίνουν για να συντηρηθεί ο ήρωας εν ζωή (αναγκαίο κακό), απασχολούν τον Ροβινσόνα με πλήθος τρόπους, οι οποίοι εκφράζουν άλλοτε τη φροντίδα και άλλοτε την αγάπη και τη συντροφικότητά τους.

ΑΠΕ-ΜΠΕ/Β. ΧΑΤΖΗΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

Ο «Ροβινσόνας Κρούσος» έχει αναθρέψει, εδώ και τρεις αιώνες, γενεές επί γενεών αναγνωστών πάσης ηλικίας, τάξης και καταγωγής: έχει γνωρίσει άπειρες διασκευές, έχει δημιουργήσει ένα ολόκληρο λογοτεχνικό είδος, αυτό που ονομάζουμε «Ροβινσονιάδα»

ΕΝΑ ΑΛΗΠΙΟΥΜ ΤΗ ΒΔΟΜΑΔΑ

Στη λεωφόρο με τις κοινωνικές γοργόνες

[ΤΟΥ ΓΙΩΡΓΟΥ ΤΣΑΝΤΙΚΟΥ]

Το 1998, στις 23 Ιουνίου, 25 ολόκληρα χρόνια πριν δηλαδή, κυκλοφόρησε ένα από τα διαμάντια του ροκενρόλ: Ο Μπίλι Μπραγκ συνέπραξε με τους Wilco και φτιάξανε το Mermaid Avenue.

Σε ένα από τα τελευταία επιτυχημένα σενάρια «troubadour meets band», ο σφος Μπραγκ από το Μπάρκινγκ του Έσεξ, βρέθηκε με τους Wilco από το Σικάγο, Ιλινόι, υπό τη γενική διεύθυνση της κόρης του τιτανομέγιστου Γούντι Γκάθρι, Νόρα.

Η Νόρα λοιπόν, διαχειρίστρια του ιδρύματος Γκάθρι, έδωσε στον Μπραγκ ανέκδοτους στίχους

του πατέρα της. Το κόνε είχε γίνει νωρίτερα, όταν ο Μπραγκ έπαιξε ένα tribute κονσέρτο στον Γκάθρι, στο Σέντραλ Παρκ της Νέας Υόρκης. Αμφότεροι άλλωστε μοιράστηκαν ένα κοινό γενικά όραμα για την κοινωνία, με αγώνες για να αλλάξει η ισορροπία υπέρ των ασθενέστερων, χωρίς διακρίσεις, ακατάσχετο πλουτισμό, καταπίεση των ανθρώπων και εκμετάλλευση της εργατικής τάξης. Κοινώς, ήταν και είναι μάχιμοι αριστεροί.

Το ωραίο όμως στον δίσκο είναι ότι ο Μπραγκ με τους Wilco αποφάσισαν να φτιάξουν με διαλεκτικό τρόπο τον δίσκο. Αντί να τον «ντύσουν» μουσικά με το κλασικό φολκ στυλ του Γκάθρι, έγραψαν «μουσική των καιρών τους».

Και πολύ καλά έκαναν, καθότι ο δίσκος είναι

εξαιρετικός. Εκτός από το μεγάλο χιτ «California Stars», με τους ονειρικούς στίχους, ο Μπραγκ και οι Wilco ηχογράφησαν λόγια του Γκάθρι για τον Γουολτ Γουίτμαν, την Ίνγκριντ Μπέργκμαν, τον Χανς Άισλερ, καθώς και κομμάτια όπως το Birds and Ships, και το Christ for President.

Μαζί τους έπαιξαν και διάφοροι, μη εξαιρετέοι-ες, όπως πχ η Νάταλι Μέρτσαντ και ο Κόρι Χάρις. Δύο χρόνια αργότερα ακολούθησε το επίσημο καλό, όχι όμως τόσο καλό, Mermaid Avenue II.

Τώρα λοιπόν που κλείνουν 25 χρόνια, ένα καλοκαιρινό βράδυ βάλτε το Mermaid Avenue που γράφτηκε σχεδόν σε δύο διαφορετικούς αιώνες, και απολαύστε το, με μαξιλάρι τον έναστρο ουρανό. Έστω και αν δεν είναι της Καλιφόρνιας...

[ΤΗΣ **ARWA MAHDAWI***]

Έχετε ακούσει για τους δισεκατομμυριούχους και τους πολυεκατομμυριούχους που παγιδεύτηκαν σε ένα υποβρύχιο σκάφος αφού ξόδεψαν έως και 250.000 δολάρια ο καθένας για να δουν τα συντρίμια του Τιτανικού; Φυσικά και το έχετε ακούσει. Η ιστορία έχει γίνει πρωτοσέλιδο από τότε που το σκάφος, με την ονομασία Titan, εξαφανίστηκε. Τεράστιοι πόροι έχουν διατεθεί στην προσπάθεια να σώσουν τους επιβάτες. Κάθε μικρή εξέλιξη έχει καλυφθεί εξαντλητικά. Εκατομμύρια άνθρωποι, συμπεριλαμβανομένου και εμού, έχουν κολλήσει στα live blogs.

Είναι απολύτως φυσικό να είστε κολλημένοι με την ιστορία του Τιτάνα επειδή, προφανώς, είναι μια φοβερή ιστορία. Ναι, οι συνθήκες είναι απίστευτα φρικτές, αλλά, επίσης, είναι τόσο απίστευτα φρικτές που μοιάζουν εξωπραγματικές. Το όλο θέμα μοιάζει με ταινία - σαν το τελευταίο μέρος της σειράς Knives Out. Εννοώ, έλα τώρα, υπάρχει ένας δισεκατομμυριούχος που ονομάζεται Hamish Harding. Η εταιρεία που κατασκεύασε το υποβρύχιο ονομάζεται OceanGate: είναι σαν να ονομάστηκε έτσι για να προετοιμάσει μια τεράστια διαμάχη.

Ο διευθύνων σύμβουλος της OceanGate - μιας εταιρείας που φαίνεται να έχει κόψει πολλές γωνίες στην προσπάθειά της να κατασκευάζει πράγματα γρήγορα χωρίς να λαμβάνει υπόψη της τους βαρετούς παλιούς κανονισμούς ασφαλείας - ονομάζεται Stockton Rush. Η ιστορία φαίνεται σχεδόν πολύ γελοία για να είναι αληθινή. Φαίνεται παράλογο ότι οι άνθρωποι πλήρωσαν αισχρά ποσά για να μπουν σε κάτι που θα μπορούσε κάλλιστα να ονομάζεται Μικροσκοπική Παγίδα Θανάτου.

Αν και είναι φυσικό να κολλάμε στην ιστορία του Τιτάνα, δεν είναι καθόλου η μόνη πρόσφατη ναυτική τραγωδία των τελευταίων εβδομάδων. Και όμως, απορροφά δυσανάλογα μεγάλο μέρος της παγκόσμιας προσοχής, της ενσυναίσθησης και των πόρων. Την περασμένη Τετάρτη έλαβε χώρα μια από τις χειρότερες τραγωδίες που έχουν συμβεί ποτέ στη Μεσόγειο: ένα αλιευτικό σκάφος που μετέφερε περίπου 750 άτομα, κυρίως Πακιστανούς και Αφγανούς μετανάστες, ανατράπηκε στο δρόμο προς την Ιταλία. Στο πλοίο αυτό υπήρχαν 100 παιδιά κάτω από το κατάστρωμα. Εκατό παιδιά. Ο ακριβής αριθμός των νεκρών είναι ασαφής: μέχρι στιγμής γνωρίζουμε ότι 78 άνθρωποι έχουν επιβεβαιωθεί ως νεκροί και ότι έως και 500 αγνοούνται. Αυτοί οι αριθμοί είναι σπαρακτικοί και παρόλα αυτά εκατοντάδες νεκροί και αγνοούμενοι μετανάστες δεν κατάφεραν να συγκεντρώσουν ούτε κατά διάνοια την προσοχή των αμερικανικών μέσων ενημέρωσης όπως πέντε πλούσιοι τυχοδιώκτες.

Δεν λέω ότι δεν υπήρξε καμία κάλυψη για το ελληνικό ναυάγιο. Φυσικά και υπήρξε. Αλλά ωχριά μπροστά στην προσοχή που έχει δοθεί στην εξαφάνιση του Τιτάνα. Οι προσπάθειες διάσωσης δεν θα μπορούσαν επίσης να είναι πιο διαφορετικές: μια αγωνιώδης βιασύνη για τη διάσωση πέντε πλούσιων ανθρώπων σε σχέση με το να σηκώνει κανείς τους ώμους του στην ιδέα 100 παιδιών νεκρών στο βυθό της θάλασσας.

Η ελληνική ακτοφυλακή και οι κυβερνητικοί αξιωματούχοι, σε απάντηση στην κριτική που δέχτηκαν για τους χειρισμούς τους στην καταστροφή, δήλωσαν ότι οι άνθρωποι που βρίσκονταν στο πλοίο αρνήθηκαν οποιαδήποτε βοήθεια. Οι ακτιβιστές, από την άλλη πλευρά, είπαν ότι οι άνθρωποι που επέβαιναν στο πλοίο εκλι-

Από την ψαράβαρκα μέχρι τον Τιτανικό

Το ελληνικό ναυάγιο ήταν μια φρικτή τραγωδία. Ωστόσο, δεν τράβηξε την προσοχή της ιστορίας του Τιτανικού...

Είναι δουλειά της ακτοφυλακής να κοιτάζει ένα πλοίο γεμάτο απελπισμένους ανθρώπους, γεμάτο αθώα παιδιά, και να αποφασίζει ότι δεν θέλουν βοήθεια; Κανείς δεν κοίταξε τον Τιτάνα και δεν σκέφτηκε: ααα, καλά, υπέγραψαν μια δήλωση παραίτησης που έλεγε ότι αποδέχονται ότι ο θάνατος είναι πιθανός, δεν υπάρχει λόγος να τους σώσουμε.

παρούσαν για βοήθεια περισσότερες από 15 ώρες πριν βυθιστεί. Σε κάθε περίπτωση, είναι πραγματικά δουλειά της ακτοφυλακής να κοιτάζει ένα πλοίο γεμάτο απελπισμένους ανθρώπους, γεμάτο αθώα παιδιά, και να αποφασίζει ότι δεν θέλουν βοήθεια; Κανείς δεν κοίταξε τον Τιτάνα και δεν σκέφτηκε: ααα, καλά, υπέγραψαν μια δήλωση παραίτησης που έλεγε ότι αποδέχονται ότι ο θάνατος είναι πιθανός, δεν υπάρχει λόγος να τους σώσουμε.

Και πάλι, το ελληνικό ναυάγιο είναι μια από τις χειρότερες τραγωδίες που έχουν συμβεί ποτέ στη Μεσόγειο. Και αυτό λέει πολλά, γιατί η Μεσόγειος είναι ένας μαζικός τάφος. Κάθε χρόνο, δεκάδες χιλιάδες άνθρωποι φεύγουν από τη φτώχεια και τις διώξεις με την ελπίδα μιας καλύτερης ζωής και κάθε χρόνο εκατοντάδες από αυτούς τους ανθρώπους πεθαίνουν στην προσπάθειά τους. Περισσότεροι από 1.200 άνθρωποι έχασαν τη ζωή τους στη Μεσόγειο το 2022, ενώ από το 2014 έχουν σημειωθεί περίπου 25.000 θάνατοι.

Είναι δύσκολο να καταλάβεις αυτούς τους αριθμούς, έτσι δεν είναι; Είναι δύσκολο να απορροφήσεις αυτό το μέγεθος της οδύνης. Και αυτό ακριβώς είναι το πρόβλημα. Αν σας γοητεύει περισσότερο η ιστορία πέντε πλούσιων σε ένα υποβρύχιο παρά

η ιστορία 750 ανθρώπων που βυθίστηκαν σε μια ψαρότρατα, δεν είναι επειδή είστε κακός άνθρωπος. Είναι επειδή είναι στην ανθρώπινη φύση να αισθάνεσαι συγκλονισμένος από τον πόνο σε μεγάλη κλίμακα - αυτό ονομάζεται ψυχικό μούδιασμα. Όπως λέει και το ρητό, ένας θάνατος είναι τραγωδία, ένα εκατομμύριο θάνατοι είναι στατιστική.

Οι άνθρωποι σε εκείνο το πλοίο όμως δεν ήταν στατιστικά στοιχεία. Ήταν άνθρωποι όντα που αξίζουν κάτι καλύτερο. Αξίζουν κάτι καλύτερο από το να τους μαζεύουν με τον όρο «μετανάστες». Ένας όρος που, όπως σημείωσε ο Guardian σε πρόσφατο κύριο άρθρο του, «συγκαλύπτει αντί να φωτίζει τα άτομα που κρύβονται πίσω από την ετικέτα». Αξίζουν το ίδιο είδος πόρων, προσοχής και ενσυναίσθησης που είχαν πέντε πλούσιοι τυχοδιώκτες, οι οποίοι έβαλαν τον εαυτό τους σε κίνδυνο για πλάκα και όχι επειδή αναζητούσαν απεγνωσμένα μια καλύτερη ζωή.

Το θέμα είναι το εξής: εκτός κι αν έχω υποτιμήσει σοβαρά τον αριθμό των δισεκατομμυριούχων που επιθυμούν να πεθάνουν, νομίζω ότι αυτή είναι η τελευταία ιστορία που θα δούμε για αρκετό καιρό για υπερβολικά πλούσιους ανθρώπους που εξαφανίζονται με υποβρύχιο. Αλλά

φοβάμαι ότι μπορώ σχεδόν να εγγυηθώ ότι θα δούμε πολλές ακόμα ιστορίες για πλοία που μεταφέρουν μετανάστες και ανατρέπονται.

Αν κάτι καλό μπορεί να προκύψει από αυτές τις δύο τραγωδίες, ελπίζω να είναι ότι κάνει περισσότερους ανθρώπους να αναθεωρήσουν τον τρόπο με τον οποίο εκτιμούμε τις ανθρώπινες ζωές. Ελπίζω να καταστήσει δυσάρεστα σαφές ότι, στα μάτια των μέσων ενημέρωσης και των φορέων χάραξης πολιτικής, ένας αγνοούμενος δισεκατομμυριούχος είναι φαινομενικά πιο σημαντικός από εκατοντάδες αγνοούμενους μετανάστες.

Ελπίζω να μας κάνει να σκεφτούμε το πλαίσιο γύρω από την ιστορία των μεταναστευτικών διελεύσεων. Ελπίζω να κάνει περισσότερους ανθρώπους να αναρωτηθούν για τους τρόπους με τους οποίους οι μετανάστες κατηγορούνται για τους θανάτους τους, κατηγορούνται επειδή αναζητούν καλύτερες ζωές - και πόσο εντελώς διαφορετικό είναι αυτό από την ενσυναίσθηση που παρέχεται στους εκατομμυριούχους που αναζητούν υποβρύχια συγκινήσεις.

* Η Arwa Mahdawi είναι αρθρογράφος του αμερικανικού Guardian

Από Λιτονιάβιστα, Κλειδωνιά

[ΤΗΣ ΒΑΡΒΑΡΑΣ ΑΓΓΕΛΗ]

Η Κλειδωνιά είναι ένα χωριό δίπλα στην Κόνιτσα και κοντά στον Βοϊδομάτη. Είναι ένα χωριό που εμφανίζει αρκετές ονομασίες και πολύ περισσότερους τύπους ονομάτων.

Το 1919, η κοινότητα αυτή αναγνωρίστηκε με την ονομασία Λιτονιάβιστα (ή Λιτονιαβίστα). Τον Οκτώβριο του 1940, το όνομα άλλαξε και έγινε Κλειδωνιάβιστα, ενώ παράλληλα προσαρτήθηκε στην κοινότητα και ο οικισμός Καλύβια. Δεκατέσσερα χρόνια μετά, το 1954, ήρθε η ονομασία Κλειδωνιά –το 1967 ακολούθησε ο ορισμός της έδρας στον συνοικισμό Καλύβια.

Όπως αναφέρει σε βιβλίο του ο γλωσσολόγος Κώστας Οικονόμου, στον δημόσιο δρόμο προς την Κόνιτσα ήταν κάποτε τα καλύβια του χωριού, όπου έμεναν 7-8 οικογένειες. Το χωριό ήταν αρχικά πάνω στο βουνό, σε υψόμετρο 800 μ. Η μετακίνηση του χωριού προς τα Καλύβια έγινε κατά τα χρόνια 1967-1970. Ο κ. Οικονόμου υποστηρίζει ότι η σύνθεση λέξη «Λιτονιάβιστα» είναι σλάβικη (άγριος+θυμός). Ωστόσο έχουν κατατεθεί διάφορες ερμηνείες.

Για την Κλειδωνιά, συναντώνται αρκετοί προγενέστεροι τύποι ονόματος. Έχουν καταγραφεί διάφορες παραπλήσιες με τις βασικές ονομασίες: Κλιτονιάβιστα, Κλειδωνιάουστα, Λιτοβιάνιστα, Γλυ(ι)τονιάβιστα κ.ά. Η ονομασία «Κλιτονιάβιστα» είναι πάντως και η παλιότερη –στις αρχές του 17ου αιώνα- που έχει καταγραφεί σε γραπτό κείμενο.

Η όλη υπόθεση με την ετυμολογία της αρχικής ονομασίας ή των αρχικών, όπως και των μετέπειτα, ονομασιών του χωριού προκαλεί όντως μια σύγχυση. Είναι χαρακτηριστικό ότι ο Στέφανος Μπέττης γράφει σε κάποιο σημείο: «Οι χωριανοί μπροστά στη γενική σύγχυση από το όνομα του χωριού τους, αβοήθητοι δε και επιθυμώντας να αποκτήσουν νέο όνομα, πιο ευσύνητο και κατανοητό, εκολόβισαν το ήδη χρησιμοποιούμενο από τον περασμένο τουλάχιστον αιώνα παλιό όνομα του χωριού τους Κλειδωνιάουστα σε Κλειδωνιά, πράγμα που και επισημοποίησαν».

Το ενδιαφέρον είναι ότι για το χωριό της Κλειδωνιάς υπάρχει και ένα σκωπτικό όνομα: Γκολαριά. Όπως σημειώνει ο Οικονόμου, οι κάτοικοι λέγονται Γκολιαρίτες «λόγω της φτώχειας και της ανέχειας (γκόλιοι=γυμνοί)». Στο χωριό της Κλειδωνιάς, υπάρχει και η παλιά γέφυρα Βοϊδομάτη, όπως ονομάζεται. Εκεί που τον 19ο αιώνα έλαβε χώρα ένα τραγικό περιστατικό.

Ο Σπύρος Μαντάς, μελετητής των πέτρινων γεφυριών της χώρας, το περιγράφει ως εξής: «Πάνε αρκετά χρόνια από τότε που ένα σοβαρό περιστατικό καταμάτωσε το στενό διάδρομο του γεφυριού. Δύο μεγάλες και πλούσιες οικογένειες, από το διπλανό χωριό του Αγίου Μηνά, σφάχτηκαν άγρια για ζήτημα τιμής ακριβώς πάνω στην καμάρα. Νύφη η κόρη του Γεραίνη, πρόκριτου του χωριού, περνούσε μαζί με την οικογένειά της και τους συγγενείς τους σε γαμήλια πομπή του το γεφύρι, όταν ρίχτηκαν πάνω τους ο Σταμάτης, κι α υτός πρόκριτος, με συντρο-

φία του πολλούς φίλους. Στη μάχη που ακολούθησε, σκοτώθηκαν μεταξύ άλλων και ο Γεραίνης με τη γυναίκα του καθώς και δύο ξαδέρφια της νύφης».

Όπως σημειώνει ο Μαντάς, το γεφύρι της Κλειδωνιάβιστας ή του Βοϊδομάτη το έχτισε με 37.000 γρόσια η Μπαλκίτζ Χανούμε του Μαλήκ Πασά το 1854. «Μέχρι τότε, αρκετοί άλλοι προσπάθησαν να γεφυρώσουν τον Βοϊδομάτη σε αυτό το κρίσιμο σημείο, αλλά απέτυχαν. Η ονομασία Κλειδωνιάβιστα, οφείλεται σε ένα χωριό εγκαταλειμμένο σήμερα που βρισκόταν πάνω στο βουνό. Λέγεται όμως ακόμη και γεφύρι του Βοϊδομάτη, από τον ποταμό που ζεύγει, αλλά και της Γλιτονιάβιστας, από τον κάμπο που ξανοίγεται μπροστά από την Κόνιτσα» υπογραμμίζει.

ΠΗΓΕΣ

Στοιχεία συστάσεως και εξελίξεως Δήμων και Κοινοτήτων, Νομός Ιωαννίνων, έκδοση της Κεντρικής Ενώσεως Δήμων και Κοινοτήτων της Ελλάδος, Αθήναι, 1962

Σπύρος Μαντάς, Τα Ηπειρώτικα Γεφύρια, «Λαϊκό Πολύπτυχο», Αθήνα, 1998

Στέφανος Μπέττης, Ονοματολογία των χωριών νομού Ιωαννίνων, Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Ιωαννίνων, 1996

Κώστας Ευ. Οικονόμου, Ονομάτων Επίσκεψις Νομού Ιωαννίνων-ονοματολογική έρευνα», Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, Ιωάννινα, 2008

Στέφανος Παππάς, Σύσταση και διοικητική εξέλιξη των κοινοτήτων, των δήμων και του νομού Ιωαννίνων, ΤΕΔΚ Ιωαννίνων, Ιωάννινα, 2004

Για την Κλειδωνιά, συναντώνται αρκετοί προγενέστεροι τύποι ονόματος. Έχουν καταγραφεί διάφορες παραπλήσιες με τις βασικές ονομασίες: Κλιτονιάβιστα, Κλειδωνιάουστα, Λιτοβιάνιστα, Γλυ(ι)τονιάβιστα κ.ά. Η ονομασία «Κλιτονιάβιστα» είναι πάντως και η παλιότερη –στις αρχές του 17ου αιώνα- που έχει καταγραφεί σε γραπτό κείμενο

